

Hepatit B Virüsü İnfeksiyonlu Olgularda Anti-HDV Sıklığı

Seroprevalence of Anti-HDV Antibody in HBsAg Positive Patients

Gülşen İSKENDER¹, M. Cihat OĞAN¹, Kamuran SAYILIR¹, Ece BİLEN DİRİM², Sema BATI²,
Müfide ÇİMENTEPE², Ayla YENİGÜN²

¹ SB Dr. Abdurrahman Yurtarslan Ankara Onkoloji Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İnfeksiyon Hastalıkları Bölümü,

² SB Dr. Abdurrahman Yurtarslan Ankara Onkoloji Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Mikrobiyoloji Laboratuvarı, ANKARA

ÖZET

Hepatit delta virüsü (HDV) hepatit B virüsü (HBV) varlığında infeksiyon oluşturabilen defektif bir RNA virüsüdür. Dünyada 10 milyon kişinin HDV ile infekte olduğu tahmin edilmektedir. Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde yapılan epidemiyolojik çalışmalarda HBV ile infekte olan kişilerin yaklaşık %20'sinde delta süper infeksiyonu olduğu göz önünde bulundurulursa delta hepatitin ülkemiz için önemli bir sağlık sorunu olduğu kabul edilebilir. Bu çalışmada polikliniğimizde takip edilen hepatit B infeksiyonlu kişilerde anti-HDV sıklığı araştırılmıştır. HDV antikorunu ELISA (Abbott Axsym) yöntemiyle çalışılmıştır. Çalışmaya alınan 86 hastanın 84 (%97.67)'ünde anti-HDV negatif, 2 (%2.33) hastada ise pozitif bulunmuştur. Çalışmamızın sonuçlarına göre bölgemiz HDV infeksiyonu açısından düşük endemisiteli olarak görülmektedir. Ancak, kronik hepatitlerden delta hepatitinde siroz ve terminal karaciğer yetmezliğine gidiş daha hızlı olduğundan, HBV ile infekte bireylerde delta hepatitinin varlığı, araştırılması gereken önemli bir konudur.

Anahtar Kelimeler: Kronik hepatit, hepatit D virüsü, seroprevalans.

SUMMARY

Hepatitis D virus (HDV) is a defective RNA virus that produce infection only in the presence of hepatitis B virus (HBV). It is estimated that about 10 million people are infected with HDV worldwide. Epidemiologic investigations show that about 20% of the HBV carriers in east and southeast Turkey have HDV super infection, therefore HDV infection can be considered one of the important health problems in our country. In this retrospective study we measured prevalence of anti-HDV antibody in our HBsAg positive patients. Anti-HDV antibody were detected by enzyme-linked immunosorbent assay (ELISA-Abbot Axsym). From 86 patients that were included in the study 84 patients (97.67%) were negative for anti-HDV antibody. According to this result prevalence of HDV infection in our patient population is low, however because HDV infection in patients who are chronically infected with HBV can progress more rapidly toward cirrhosis and terminal hepatic failure we prefer and suggest screening for anti-HDV antibody in HBV infected patients.

Key Words: Chronic hepatitis, hepatitis D virus, seroprevalence.

GİRİŞ

Hepatit delta virüsü (HDV) ilk bulunduğu tarih olan 1977 yılından beri yayılımını hızla artırmış ve bugün için hepatit B infeksiyonlu hastalar açısından önemli bir risk halini almıştır. Hepatit B virüsü (HBV)'nden çok daha az yaygın olmasına rağmen oluşturduğu hastalık tablosunun daha ağır olması nedeniyle üzerinde dikkatle durulması gereken bir virüsdür.

HDV, HBV varlığında infeksiyon oluşturabilen defektif bir RNA virüsüdür. Tüm dünyada yaklaşık 2 milyar insan HBV ile infekte olmuştur ve yaklaşık 350 milyon kişi de kronik taşıyıcı durumundadır. Yine, dünya nüfusunun 10 milyonunun HDV ile infekte olduğu tahmin edilmektedir (1).

HDV endemisitesi açısından dünyada yüksek, orta ve düşük endemik bölgeler bulunmaktadır. Ülkemizin de içinde bulunduğu Akdeniz ülkeleri orta endemik bölgede yer almaktadır (1).

Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde yapılan epidemiyolojik çalışmalarda HBV ile infekte olan kişilerin yaklaşık %20'sinde delta süper infeksiyonu olduğu göz önünde bulundurulursa halen delta hepatitin ülkemiz için önemli bir sağlık sorunu olduğu kabul edilebilir (2).

Bu çalışmada polikliniğimizce takip edilen hepatit B infeksiyonlu kişilerde anti-HDV sıklığı araştırılmıştır.

MATERYAL ve METOD

Polikliniğimizce Aralık 2004-Temmuz 2005 tarihleri arasında takip edilen hepatit B infeksiyonlu 86 hastada anti-HDV varlığı ELISA (Abbott AxSYM) yöntemiyle araştırılmıştır.

BULGULAR

Çalışmaya alınan 86 hastanın 84 (%97.67)'ünde anti-HDV negatif, 2 (%2.33) hastada ise pozitif bulunmuştur.

TARTIŞMA

HDV'nin epidemiyolojik özellikleri HBV'ninkinden büyük farklılıklar göstermektedir. Örneğin; HBV ende-

misitesinin yüksek olduğu Uzakdoğu ülkelerinde anti-HDV düşük oranda bulunmaktadır. HBV açısından orta endemik bölge olan Akdeniz ülkelerinde ise anti-HDV yüksek oranda bulunmaktadır (1).

İtalya'da HBV taşıyıcılarında 1983 yılında %25 oran HDV pozitifliği, 1992 yılında %14'e düşürülmüş, aynı oran 1997 yılında %8.3 olarak saptanmıştır (3).

Hindistan'da yapılan bir çalışmada ise kronik HBV infeksiyonlu kişilerde anti-HDV sıklığı %8.1, sirozlu- larda %15.2, hepatoselüler karsinoma olgularındaysa %33.3 bulunmuştur (3).

Ülkemizde ise Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde anti-HDV sıklık oranları Batı bölgelerine oranla çok daha yüksektir. Örneğin; çeşitli çalışma verilerinde bu oran İstanbul'da %2.5, İzmir'de %6.7, Ankara'da ise %1.4 olarak bulunmuştur (1).

Manisa yöresinde yapılan bir çalışmada HBsAg pozitif bireylerde anti-HDV sıklık oranı %3 olarak bulunmuştur (1).

Van yöresindeki bir çalışmada ise asemptomatik HBV taşıyıcılarında anti-HDV oranı %5, kronik hepatit B olgularında %16, sirozlu- larda ise %45 olarak bulunmuştur (2).

Konya'daki bir çalışmada ise yöredeki akut ve kronik hepatit ile taşıyıcı konumundaki 107 hastada anti-HDV oranı %1.9 olarak bulunmuştur (4).

Çalışmamızda ise anti-HDV pozitifliği %2.33 olarak bulunmuştur. Bu bulgularla bölgemiz HDV infeksiyonu açısından düşük endemisiteli olarak görülmesine rağmen kronik hepatitlerden delta hepatitinde siroz ve terminal karaciğer yetmezliğine gidiş daha hızlı olduğundan, HBV ile infekte bireylerde delta hepatitinin varlığı, araştırılması gereken önemli bir konu olarak değerlendirilmelidir.

KAYNAKLAR

1. Gazi H, Ececi T, Özcan S, Çetinkaya, Z, Şengil A. Manisa'da hepatit D virüsü prevalansı. *İnfeksiyon Dergisi* 2001;15:425-7.
2. Türkoğan M, Bozkurt H, Uygun I, et al. Chronic hepatitis delta virus infection in Van region of Eastern Turkey. *Turk J Gastroenterol* 2005;16:17-20.
3. Chakraborty P, Kailash U, Jain A, Goyal R, Gupta R, Das B. Seroprevalence of hepatitis D virus in patient with hepatitis B virus-related liver diseases. *Indian J Med Res* 2005;122:254-7.
4. Arıbaş E, Tekin B. Hepatit B virus enfeksiyonlu olgularda hepatit delta virus antikor araştırılması. *Genel Tıp Dergisi* 2002;12:133-5.

Tablo 1. Hepatit B infeksiyonlu hastalarda anti-HDV dağılımı

	Sayı	%
Anti-HDV pozitif	2	97.67
Anti-HDV negatif	84	2.33
Toplam	86	100.00